

Warszawa, 09-05-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

WZF.816.1.2024.SC

Pan

Marcin Kierwiński

Minister Spraw Wewnętrznych

i Administracji

via e-PUAP

Szanowny Panie Ministrze,

uprzejmie informuję, że do Biura Rzecznika Obywatelskich wpłynęło pismo funkcjonariusza Kaszubskiego Dywizjonu Straży Granicznej (dalej: KDSG) wchodzącego w skład Morskiego Oddziału Straży Granicznej. Zainteresowany podnosi, że strażnicy graniczni pełniący służbę w załogach jednostek pływających KDSG pozbawieni są prawa do dodatku granicznego określonego w § 11b rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie uposażenia zasadniczego oraz dodatków do uposażenia funkcjonariuszy Straży Granicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 2424 t.j. dalej: rozporządzenie). W ocenie Zainteresowanego celem wprowadzenia tego dodatku granicznego było wsparcie funkcjonariuszy pełniących służbę w placówkach Straży Granicznej ochraniających odcinek granicy państwowej z Federacją Rosyjską, Republiką Białorusi lub Ukrainą. Tymczasem w praktyce rozporządzenie przyznaje dodatki graniczne wyłącznie funkcjonariuszom pełniącym służbę na wschodniej granicy lądowej (art. 11b ust. 1 lit. a), w określonych komórkach lotniczych i morskich przejściach granicznych (art. 11b ust. 1 lit. b) oraz w dywizjonach, ale wyłącznie w komórce wewnętrznej właściwej do służby dyżurnej (w praktyce jest to

kierownik zmiany i pomocnik kierownika zmiany służby dyżurnej, a w ostatnim czasie także funkcjonariusz nadzorujący służbę dyżurną) oraz na stanowisku szefa służb morskich. Rozporządzenie w ogóle pomija załogi jednostek pływających ochraniających morski odcinek granicy państwowej z Federacją Rosyjską (ok. 100 funkcjonariuszy).

Jak słusznie podkreśla wnioskodawca, na podstawie przepisów art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1080 t.j. ze zm.) terenowymi organami Straży Granicznej są komendanci placówek i dywizjonów. Treść tego przepisu i następnych, a także funkcjonująca struktura organizacyjna służby wskazuje, że komendanci placówek i dywizjonów jako organy są wobec siebie równorzędni, a rozróżnienie semantyczne nie ma na celu różnicowania placówek i dywizjonów pod względem uprawnień bądź kompetencji. Istotą funkcjonowania placówek jest bowiem pełnienie służby na lądzie. Dywizjony realizują natomiast swoje zadania w ramach służby na morzu (w obecnej strukturze Straży Granicznej funkcjonują dwa dywizjony: Kaszubski Dywizjon Straży Granicznej w Gdańsku i Pomorski Dywizjon Straży Granicznej w Świnoujściu, oba w ramach Morskiego Oddziału Straży Granicznej).

W tym kontekście należałoby podkreślić, że dodatek finansowy określony w § 11b pkt 1 lit. a rozporządzenia służy wynagrodzeniu pracy funkcjonariuszy w stanie szczególnie zintensyfikowanego napięcia w regionie wschodniej granicy RP. Należy zauważyć, że art. 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej stanowi: *Granicą Rzeczypospolitej Polskiej, zwaną dalej "granicą państwową", jest powierzchnia pionowa przechodząca przez linię graniczną, oddzielająca terytorium państwa polskiego od terytoriów innych państw i od morza pełnego. Granica państwowa rozgranicza również przestrzeń powietrzną, wody i wnętrze ziemi.* Jak podaje Komenda Główna Straży Granicznej, odcinek

rozgraniczający morze terytorialne Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej wynosi 22,21 km¹.

W tej sytuacji za wątpliwe pod względem systemowym, ale i celowościowym wydaje się być wyłączenie funkcjonariuszy załóg jednostek pływających Kaszubskiego Dywizjonu Straży Granicznej z możliwości korzystania z dodatku granicznego. Wydaje się, że literalna interpretacja § 11b pkt 1 lit. a rozporządzenia polegająca na uznaniu, że jedynie funkcjonariusze pełniący swoją służbę w placówkach, tj. na lądzie, uprawnieni są do pobierania dodatku granicznego prowadzi do naruszenia istoty dodatku granicznego i może być uznana za okoliczność wątpliwą z punktu widzenia realizacji zasady równego traktowania. Zauważenia także wymaga, że wymienieni w § 11b ust. 1 pkt 2 rozporządzenia funkcjonariusze komórki wewnętrznej właściwej do służby dyżurnej oraz na stanowisku szefa służb swoje zadania wykonują na lądzie.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2023 r., poz. 1058), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o zbadanie przedstawionego problemu i poinformowanie Rzecznika o zajęтым stanowisku.

Z wyrazami szacunku,

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

¹ <https://www.strazgraniczna.pl/pl/granica/granice-rp/1910,Granice-RP.html>, dostęp z dnia 23 kwietnia 2023 r.